

Ha ballat el Gegant Robafaves de Mataró

Jordi Bertran

No eren les Santes a Mataró, però el Gegant Robafaves va ballar dilluns 30 de maig, al matí, com si anés o vingués de Santa Maria el dia gran de la Festa Major. No ho va fer en homenatge a les santes Juliana i Semproniana, ni davant de les autoritats ni de les nenes i nens. Va ballar al so del flabiol i del tambor com a homenatge pòstum a Joan Fradera i Bosch, Uanxo. Un pilar mut dels Castellers de Vilafranca i la melodia del Drac –l’avi del Penedès- interpretada solemne, com quan era un marrec, per l’avui català de l’any, David Miret, van recordar el seu pas ferm pels verds en els anys vuitanta i noranta i la vinculació amb Sant Fèlix.

El Uanxo simbolitza la transformació de la festa oficialitzada en la democràtica. Als setanta ell havia estat dels primers que no sols a Mataró sinó a Catalunya es va negar a cobrar per ballar els gegants. Aquella colla amb sang nova però d’arrels pretèrites, contestatària però lleial i fidel a la ciutat, va marcar tendències d’activisme participatiu en el conjunt del país. Ell és el que destina diners rebuts com a geganter per reinvertir-los en la festa, alhora vella i nova, recreant la Momerota, un bou digne de l’esperit de les Santes innovadores que s’estaven forjant. Sense el Uanxo no hi hauria Momerota ni, per exemple, el Bou de Tarragona, que va beure de la idea mataronina. Sense el Uanxo no sols les Santes sinó també d’altres celebracions populars no tindrien un criteri basat en el patrimoni i en la consideració que la festa és un dels llegats essencials heretat dels que ens han precedit. Sense el Uanxo ja s’hauria diluït la relació entre la família Robafaves i el seu fill de nom “Lladrefaves” que viu a Valls. Les darreres Decennals vallenques al febrer passat els uns i els altres es van retrobar. El Uanxo era allà.

La Geganta i la Toneta t’han donat els seus rams i has marxat ajagut com les figures majestuoses en la dormida: te’ls mereixes. Però no n’hi ha prou, Uanxo. Per això, de les Santes continuarem fent-ne Festa Major, i de la festa, passió com la teva. Segur que en Quirze Périch t’haurà rebut amb el seu flabiol i tu hauràs fet de Robafaves mataroní i de Drac vilafranquí, un rere l’altre. Primer, Juliana i Semproniana han pensat que Jaume I havia perdut el seu posat reial. Després s’han adonat que no era el monarca, sinó el seu mataroní predilecte, majestuós, amb l’expressió entre reflexiva i afable, l’home gegant rei de la festa. I han comptat fins a quinze. Glòria al Uanxo!

Jordi Bertran, gestor cultural